

**TASVIRIY VA AMALIY SAN'AT TALABALARIGA INGLIZ TILINI
O'QITISHDA CLIL USULINI SAMARALI JORIY ETISH: IMKONIYATLAR,
MUAMMOLAR VA YECHIMLAR**

Xorunova S.B.

Kamoliddin Behzod nomidagi MRDI

O'zbek va xorijiy tillar kafedrası

katta o'qituvchisi

Annotasiya. Ushbu maqola vizual va amaliy san'at sohalarida talabalarga ingliz tilini o'qitishda CLIL (tarkib va tilni integratsiyalashgan o'rganish) metodologiyasidan samarali foydalanishni o'rganadi. Til o'rganishni o'z ta'lim sohasi bilan bog'liq kontent bilimlari bilan birlashtirib, talabalar o'quv jarayoniga yanada chuqurroq va mazmunli jalb qilishlari mumkin. Maqolada CLILni badiiy ta'limga tatbiq etishning asosiy strategiyalari, talabalarning faolligini oshirish, hamkorlikda o'rganishni rag'batlantirish va tanqidiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirishga qaratilgan. Bundan tashqari, u ushbu yondashuvda o'qituvchilar duch keladigan umumiy muammolarni, masalan, tilni bilishdagi bo'shliqlar, badiiy kontekstda ingliz tilidan foydalanishga qarshilik va tegishli baholash usullariga ehtiyoj. Yechimlar taklif etiladi, jumladan, moslashtirilgan iskala texnikasi, o'qituvchilar uchun malaka oshirish va san'at doirasida til o'rganishni qo'llab-quvvatlash texnologiyasini kiritish.

Kalit so'zlar: CLIL (tarkib va tilni integratsiyalashgan o'rganish), tasviriyl san'at, amaliy san'at, ingliz tilini o'qitish, talabalarni jalb qilish, effektiv strategiyalar, muammolar va yechimlar

So'nggi yillarda til o'rganish va mavzu mazmunini, xususan, tasviriyl va amaliy san'at kabi fanlarni birlashtirishga qiziqish ortib bormoqda. CLIL yoki tarkib va tilni integratsiyalashgan o'rganish, tarkibni ikkinchi tilda o'qitish uchun asos yaratadi, bu ayniqsa badiiy ta'lim sharoitida foydalidir. Ushbu metodika nafaqat talabalarga ingliz tilini o'rganishga yordam beradi, balki o'z ixtisosligi bilan chuqurroq shug'ullanishga imkon beradi.

CLILni badiiy ta'limda qo'llashning samarali strategiyalari

1. Kontekstli ta'lim: o'quvchilarni san'at bilan bog'liq mavzular orqali jalb qilish ularni ingliz tilini o'rganishga undashi mumkin. Masalan, taniqli rassomlarni ingliz tilida muhokama qilish yoki badiiy asarlarni tahlil qilish talabalarga til ko'nikmalarini mazmunli tarkib bilan bog'lashga yordam beradi.

2. Loyihaga asoslangan ta'lim: ingliz tilida hamkorlikni talab qiladigan loyihalarni amalga oshirish ham tilni, ham tarkibni o'rganishni rag'batlantiradi. Talabalar taqdimot va

tushuntirish uchun ingliz tilidan foydalanishni talab qiladigan portfellar yoki ko'rgazmalar yaratishlari mumkin.

3. Ko'rgazmali qurollar: video, Slayd-shou va badiiy dastur kabi multimedia resurslaridan foydalanish tushunish va saqlashni kuchaytiradi. Ko'rgazmali qurollar tushunishni qo'llab-quvvatlashi va yangi lug'at uchun kontekstni taqdim etishi mumkin.

4. Tengdoshlar bilan hamkorlik: jamoaviy ishni rag'batlantirish talabalarga ingliz tilini qo'llab-quvvatlovchi muhitda mashq qilish imkonini beradi. Guruh loyihalari turli xil mahorat darajalariga ega bo'lgan tengdoshlar o'rtasida muloqotni osonlashtirishi va tildan foydalanishni kuchaytirishi mumkin.

5. Mulohaza va munozara: ingliz tilidagi badiiy tushunchalar haqida muntazam munozaralarga ko'maklashish tilni ravonligini oshirishi mumkin. Badiiy jarayonlar va tanlovlar haqida mulohaza yuritish talabalarga o'z fikrlarini ingliz tilida bayon qilish, tanqidiy fikrlashni rivojlantirishga imkon beradi.

CLIL metodini tadbqiq qilishdagi muammolar

1. Tilni bilish: tasviriyl va amaliyl san'at sohasidagi talabalar ingliz tilini bilish darajasi har xil bo'lishi mumkin, bu esa barcha o'quvchilarni samarali jalb qilishni qiyinlashtiradi.

2. Ingliz tilidan foydalanishga qarshilik: ba'zi talabalar ingliz tilini badiiy kontekstda ishlatishda o'zlarini noqulay his qilishlari mumkin, murakkab fikrlarni ifoda etish uchun o'z ona tillarini afzal ko'rishadi.

3. Baholash usullari: til va san'at mazmunini baholash qiyin bo'lishi mumkin. An'anaviy baholash usullari ikkala sohada ham talabalarning ko'nikmalarini etarli darajada egallamasligi mumkin.

Muammolarni yengish uchun yechimlar

0 Scaffolding texnikasi: o'qituvchilar badiiy mavzularga xos lug'atlar, jumla boshlovchilari va lug'at ro'yxatlari orqali tilni qo'llab-quvvatlashlari mumkin. Ushbu maxsus qo'llab-quvvatlash talabalarning ishonchini oshirishi va o'rganishni osonlashtirishi mumkin.

2. O'qituvchilar uchun malaka oshirish: o'qituvchilar CLILning samarali strategiyalari bo'yicha treninglardan, ularni o'qitish jarayonida tilni o'rganishni qo'llab-quvvatlash vositalari bilan jihozlashdan foyda olishlari mumkin.

3. Texnologiyadan foydalanish: onlayn platformalar va ta'lim dasturlari til amaliyotini qiziqarli kontekstda taklif qilishi va o'rganishni yanada qulayroq qilishi mumkin. Virtual galereyalar yoki badiiy tanqid forumlari kabi vositalar tildan foydalanishni tegishli tarzda targ'ib qilishi mumkin.

Tasviriyl va amaliyl san'at talabalariga ingliz tilini o'qitishda CLILning integratsiyasi rivojlangan o'quv tajribalari uchun ko'plab imkoniyatlarni taqdim etadi. Qiyinchiliklar mavjud bo'lsa-da, samarali strategiyalar va qo'llab-quvvatlovchi choralarni amalga oshirish yanada qiziqarli va samarali ta'lim sayohatiga olib kelishi mumkin. Oxir oqibat, bu yondashuv nafaqat tilni o'zlashtirishga foyda keltiradi, balki talabalarning badiiy fanlarni tushunishi va qadrlashini boyitadi.

TANQIDIY NAZAR, TAHLILIY TAFAKKUR VA INNOVATSION G'OYALAR

Adabiyotlar ro'yhati:

1. Coyle, D., Hood, P., & Marsh, D. (2010). "Content and Language Integrated Learning." Cambridge University Press.
2. Marsh, D. (2002). "CLIL/EMILE - The European Dimension: Actions, Trends and Foresight Potential." European Commission.
3. Dalton-Puffer, C. (2007). "Discourse in Content and Language Integrated Learning (CLIL) Classrooms." John Benjamins Publishing Company.
4. Lorenzo, F., Casal, S., & Moore, P. (2010). The Effects of CLIL on Students' Academic Achievement. "Language and Education", 24(2), 113-120.